

Όπως κάθε μέρα, έτσι κι εκείνο το πρωινό η Ρηνιώ ξύπνησε νωρίς. Νίφτηκε με δροσερό νερό, φόρεσε τη μακριά της φούστα και το λευκό της πουκάμισο, χτένισε τα μακριά της μαλλιά, έβαλε και το όμορφο μαντήλι στο κεφάλι της, δένοντας το όπως μόνο εκείνη ήξερε να δένει και ξεκίνησε με τη στάμνα της να φέρει νερό στο σπίτι από τη βρύση που βρισκόταν στην άκρη του χωριού.

Το χωριό της ήταν όμορφο, χτισμένο πάνω σ' ένα μικρό λόφο, με κάτασπρα σπίτια και πανέμορφες αυλές μα κυρίως με χαμογελαστούς, καλοσυνάτους ανθρώπους που αγαπούσαν να λένε ιστορίες για νεράιδες, μάγισσες και ξωτικά. -Υπερβολές και φαντασίες, σκεπτόταν η Ρηνιώ και ποτέ δεν έδινε βάση σ' αυτές.

Στο δρόμο για τη βρύση η Ρηνιώ συνάντησε κι άλλες κοπέλες, που πήγαιναν κι αυτές να γεμίσουν τις στάμνες τους με νερό.

Περπατούσαν όλες μαζί τώρα και σιγοτραγουδούσαν χαρούμενα τραγούδια του τόπου τους. Συχνά έλεγαν για τα νέα του χωριού, για τα προικιά που ετοίμαζαν, αλλά και για τα ρούχα τους που οι ίδιες έραβαν και κεντούσαν. Μεγαλύτερη σημασία όμως, έδιναν όλες οι κοπέλες στο μαντήλι, την πιέτα, που θα έφτιαχναν και θα φορούσαν στο κεφάλι τους. Αυτό πια το θεωρούσαν σπουδαιότερο στολίδι και από τα πραγματικά κοσμήματα!

- Να βάλουν λινό ή μεταξωτό ύφασμα; και τι είδους δαντέλα θα του ταιριάξουν στο τελείωμά του; Να κάνουν το κέντημα ανεβατό με χρυσοκλωστή ή να δένει με τις χάντρες;

Το ενδιαφέρον και η φαντασία τους ασίγηστα για όλες τις κοπέλες μα πιο πολύ για τη Ρηνιώ που όλοι αναγνώριζαν ότι έφτιαχνε και φορούσε τα καλύτερα κεφαλομάντηλα. «Πιέτες» τα ονόμαζαν οι κοπέλες.

- Αχ! πως θα θέλαμε να κεντούσαμε τόσο όμορφα κεφαλομάντηλα σαν εσένα Ρηνώ, της έλεγαν τ' άλλα κορίτσια. Κι εκείνη καταδεκτική και καλόκαρδη τους έδειχνε πάντα κάποιο καινούριο σχέδιο ή έναν τρόπο να το κεντήσουν και να το στολίσουν.

Μα και τούτη τη μέρα έλαμπε η Ρηνιώ με το μαντήλι που φορούσε. Από λεπτό μεταξωτό ύφασμα, κεντημένο με μικρές, πυκνές βελονιές που σχημάτιζαν το σχέδιο ενός πανέμορφου μπουκέτου και στο τελειώμά του λεπτή, αραχνοϋφαντη δαντέλα που του έδινε ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια.

Σε λίγο οι κοπέλες έφτασαν στη βρύση και άρχισαν να γεμίζουν τις στάμνες τους. Σαν τέλειωσαν ξεμάκρυναν απ' τη βρύση με γέλια και πειράγματα κι άρχισαν το παιχνίδι. Η Ρηνιώ έμεινε τελευταία. Πριν προλάβει κι εκείνη να γεμίσει τη στάμνα της και να πάει κοντά τους, ακούει μια παράξενη, λεπτή φωνίτσα: - Γεια χαρά σου Ρηνιώ! Η Ρηνιώ γυρίζει και βλέπει να στέκεται πίσω της ένα περίεργο, μικροσκοπικό πλασματάκι. - Γεια και σε σένα, του λέει φανερά ξαφνιασμένη. Ποιος είσαι; και πως γνωρίζεις το όνομά μου;

- Μα, Ρηνιώ, είμαι το ξωτικό του δάσους. Εμείς τα ξωτικά γνωρίζουμε τα ονόματα όλων!

- Και τι θάθελες; Γιατί ήρθες σε μένα; ξαναρωτά η κοπέλα.

- Θαυμάζω το κεφαλομάντηλο που φοράς, δεν έχω ξαναδεί πιο ομορφοκεντημένο μαντήλι. Πως θάθελα έστω και για μια στιγμή να το κρατήσω στα χέρια μου...

- Μετά χαράς να σου το δώσω να το δεις, είπε η Ρηνιώ και βγάζει ευθύς το μαντήλι απ' το κεφάλι της. Το ξωτικό απλώνει το χέρι του να το κρατήσει, μα κείνη τη στιγμή ένας δυνατός άνεμος φυσά με τόσο μεγάλη ένταση που παίρνει το μαντήλι απ' το χέρι του ξωτικού, το στροβιλίζει πάνω απ' τα κεφάλια τους ώσπου σε λίγο ανεβαίνει τόσο ψηλά που χάνεται μέσα στα σύννεφα!

- Πω! πω! πάει το μαντήλι μου. Χάθηκε! Τι έπαθα, Άρχισε να κλαίει η Ρηνιώ. Τόσος κόπος, τέτοιο κέντημα, πάει χαμένο... Ήταν απαρηγόρητη.

- Μην κλαις Ρηνιώ, εγώ είμαι εδώ! της λέει αποφασιστικά τότε το μικρό ξωτικό του δάσους. Θα τρέξω, θα ψάξω παντού και μαζί με τα' άλλα ξωτικά του δάσους θα σου το φέρουμε πίσω. Φεύγω αμέσως και περίμενε μήνυμά μου.

Έτσι είπε το ξωτικό και χάθηκε από μπρος της. Περίμενε η Ρηνιώ, περίμενε και είχε αρχίσει να απελπίζεται, όταν ένα αιετόλο φύσημα, σαν ψίθυρος έφτασε στ' αυτιά της, που της έλεγε:

« Σ' ένα χώρο που θυμίζει τα παλιά
τον παππού και τη γιαγιά,
το δικό τους σπιτικό, κει που σερβίριζαν γλυκό,
θα βρεις την άκρη για το μυστικό »

δευτέρη μνημια

« Πήγαινε τώρα κει που κοιμούνται τα μωρά
και βλέπουν όνειρα γλυκά.

Εκεί θα βρεις το τι και πως,

που κρύβεται τόσον καιρό για το μαντήλι της Ρηνιώς »

Τα παιδιά εύκολα οδηγούνται στο διπλανό δωμάτιο, όπου κατά την ξενάγηση είχαν εντοπίσει την κούνια του μωρού και παίρνουν μέσα απ' αυτήν το τελευταίο μήνυμα :

« Μέσα σ' ένα σεντουκάκι

σκαλισμένο με μεράκι

έφερε το ξωτικό

το μαντήλι της Ρηνιώς ».

το μαντήλι της Ρηνιώς »

Τα παιδιά οδηγούνται έτσι σε μια ξύλινη κασέλα που βρίσκεται δίπλα στην προθήκη με τις «πιέτες» και γνώρισαν στην ξενάγησή τους στο μουσείο από τη γιαγιά-παραμυθού. Την ανοίγουν και μέσα σ' αυτήν ανακαλύπτουν την πιέτα της Ρηνιώς.

Στο σημείο αυτό δίνεται η ευκαιρία να ξεκινήσει η συζήτηση-ενημέρωση των παιδιών για τα τοπικά γυναικεία κεφαλομάντηλα, ονομαστά για την τέχνη τους. Καθισμένα σε ημικύκλιο παρατηρούν τα αντικείμενα της προθήκης (διάφορα είδη κεφαλόδεσμου) και τότε θέτουμε στα παιδιά ερωτήσεις, ώστε να τα βοηθήσουμε να ανακαλύψουν στοιχεία και να οργανώσουν τη σκέψη τους. Οι ερωτήσεις μας βασίζονται στις αρχές της παρατήρησης, της υπόθεσης, της σύγκρισης, της πρόβλεψης, της δημιουργικότητας, της αξιολόγησης και της ανακάλυψης συναισθημάτων.

3.2.1 Ερωτήσεις

- Τι είναι αυτά που βλέπετε;
- Έχετε ξαναδεί τέτοια κεφαλομάντηλα; Πού;
- Είναι όλες οι μαντήλες όμοιες;
- Από τι υλικά είναι κατασκευασμένες;
- Ποιοι λέτε να τις κατασκεύαζαν;
- Ποια υλικά από αυτά που χρησιμοποιήθηκαν γνωρίζετε κι εσείς;
- Προσέξτε τα σχέδια των κεντημάτων τους, τι συμπεραίνετε για τις επιλογές αυτές;
- Σκέπτεστε κάποιους λόγους για τους οποίους οι γιαγιάδες μας τις φορούσαν;
- Γιατί λέτε ότι διαφέρουν;
- Πότε λέτε ότι φορούσαν κάθε μαντήλια;
- Τις φορούσαν νέες γυναίκες ή γιαγιάδες;
- Σε ποιες περιπτώσεις νομίζετε ότι φορούσαν τις σκούρες μαντήλες;
- Σήμερα φορούν οι γυναίκες κάτι τέτοιο; Γιατί νομίζετε;
- Πώς θα νιώθατε αν έπρεπε σήμερα να φορέσετε εσείς και οι μητέρες σας τέτοια μαντήλια;
- Φανταστείτε ότι είστε σε μια γιορτή εκείνης της εποχής, οι γυναίκες φορούν τις πιέτες τους, τι βλέπετε, τι ακούτε, πώς νιώθετε;
- Αν θέλατε να ρωτήσετε κάτι την "πιέτα", τι θα ήταν αυτό;